

REVISIONS-PM

ANGÅENDE VÄSENTLIGA GRANSKNINGSIKTTAGELSER

GJORDA I SAMBAND MED 2019 ÅRS REVISION

AV

PARGAS STAD

Till stadsstyrelsen i Pargas stad

REVISIONS-PM ANGÅENDE VÄSENTLIGA GRANSKNINGSIAKTTAGELSER GJORDA I SAMBAND MED 2019 ÅRS REVISION

1. Granskningens syfte och avgränsning:

Enligt kommunallagens 123 § skall revisorerna senast före utgången av maj med iakttagande av god revisionssed granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna skall granska om

- 1) kommunens förvaltning har skötts enligt lag och fullmäktiges beslut,
- 2) kommunens bokslut och det därtill hörande koncernbokslutet är upprättade enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut samt om de ger riktiga och tillräckliga uppgifter om räkenskapsperiodens resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet,
- 3) uppgifterna om grunderna för statsandelarna är riktiga, samt om
- 4) kommunens och kommunkoncernens interna kontroll och riskhantering samt koncernövervakningen har ordnats på behörigt sätt.

Revisorerna skall utan dröjsmål underrätta revisionsnämnden och vid behov också kommunstyrelsen om missförhållanden som har iakttagits.

I detta revisions-pm har sammanställts de mest väsentliga iakttagelser som framkommit vid bokslutsrevisionen samt den övriga revisionen, och som företrädesvis föranleder någon form av åtgärder.

Granskningen har utförts av OFGR, GR Krister Rehn i egenskap av ansvarig revisor, biträdd av OFGR, CGR Andreas Holmgård samt revisorerna Mark Lassfolk Anton Axberg och Oscar Asplund.

Under året har avgivits skriftlig mellanrapportering till revisionsnämnden och den operativa ledningen, samt förts sedvanliga till revisionen hörande diskussioner med den operativa ledningen.

2. Centrala granskningsobservationer och åtgärdsrekommendationer

1. Förvaltningen

1.1. Handhavandet av förvaltningen

I granskningen genomgicks översiktligt och stickprovsvis, med beaktande av väsentlighetsprincipen, stadsfullmäktiges och stadsstyrelsens beslut, stadsdirektörens tjänstemannabeslut, beslut från valda tyngdpunktsområden samt budgetförverkligandet 2019.

Det ekonomiska utfallet följer enligt vår mening till väsentliga delar budgeten.

Det kan konstateras att såväl stadens som koncernens nyckeltal som helhet betraktat fyller de i kommunallagen uppställda kriterierna för en ekonomi i balans även om två enskilda nyckeltal överskrider. Poängteras vikten av fortsatt fokus på detta sakförhållande.

1.2. Budgetutfallet

Resultaträkningen uppvisar ett *underskott* om 5,4 milj. € mot ett ursprungligt budgeterat *underskott* om 2 milj. € och ett *underskott* om 5,2 milj. € i den ändrade budgeten. Således var utfallet mycket sämre än den ursprungliga budgeten men sammanföll någorlunda med den ändrade budgeten. Årsbidraget utföll ca 0,1 milj. € bättre än den ändrade budgeten.

Som förklarande faktorer till resultatet kan nämnas främst följande:

- Inkomsterna från skatter och statsandelar förverkligades totalt 1,8 milj. € lägre än budgeterat.
- Nettokostnaderna för verksamheten sammantaget förverkligades 1,6 milj. € högre än budgeterat.

Stadens ackumulerade överskott vid bokslutstidpunkten var ca 5,4 milj. € (minskade med ca 5,4 milj. € under året). Trots vad som nedan budgeterats riskerar det ackumulerade överskottet nu allvarligt att ätas upp under innevarande år - inte minst som en följd av Coronasituationen - vilket stadens operativa ledning med stadsdirektören i spetsen framfört i bokslutet och bör fästa yttersta vikt vid.

Pargas stads koncerns resultatutfall år 2019 uppgick till -5,5 milj. € medan utfallet år 2018 var -1,64 milj. €. Verksamhetsbidraget var -93,0 milj. € jämfört med -87,67 milj. € i 2018.

På koncernnivån visar balansen 2019 ett ackumulerat överskott om 8.9 milj. € (minskade alltså med summan för årets resultat om 5,5 milj. €).

Driftens förverkligande

Driftens förverkligande

Driften förverkligades nog i linje med den ändrade budgeten, men inte i enlighet med den ursprungliga budgeten. Nettokostnaderna var ursprungligen budgeterade till 93,4 milj. € och 96,6 milj. € i den ändrade budgeten. Utfallet var 95,4 milj. € och således bättre än budgeterat. Förra året var utfallet 93,5 milj. €. Driftens avvikelse till den ursprungliga budgeten i huvudsak förklaras med social och hälsovårdens budgetutfall i enlighet med följande:

Bindningsnivån = netto

extern/interna	Ursprunglig budget	Förändringar i budgeten	Budget efter förändringar	Utfall	Avvikelse %
Social- och hälsovård	-55 715 441	-2 845 000	-58 560 441	-58 204 248	99,4 %

Investeringarnas förverkligande

Investeringsdelens förverkligande

Investeringarnas budgeterade nettokostnad rörde sig kring 6 milj. € såväl i den ändrade som i den ursprungliga budgeten. Utfallet blev 3,4 milj. € och därmed rejält under budget. Utfallet sammanfattat som följer:

Överlag framför vi som vår uppfattning att budgetens investeringsdel synes ha fungerat som ett styrinstrument för investeringarnas förverkligande på avsett sätt.

Upplåningens förverkligande

Upplåningen var i den ursprungliga och den ändrade budgeten budgeterad att öka med 3,25 milj. €. Utfallet var en ökning om 3,7 milj. € och därmed i stort i enlighet med det budgeterade.

Stadens skuldbörda i slutet av 2019 var 45,0 milj. € mot 41,3 milj. € föregående år. Detta motsvarar en skuldbörda om 2 967 € per capita. Landets medeltal år 2018 uppgick till 3 039 € per capita.

Koncernens låneupptagning uppgår till 54,7 milj. € mot 51,8 milj. € föregående år. Per capita räknat svara koncernens upplåning i bokslutet 2019 mot 3 609 € per capita.

Övrigt

Noteras den budgeterade utvecklingen av stadens resultat samt skuldbörda i enlighet med gällande ekonomiplan enligt följande :

År	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Lånebörda €	45 548 000	45 571 000	45 319 000
Lån per inv. €	2 997	2 998	2 982
Över-/underskott (€)	-113 600	653 000	603 000

2. Bokföring och bokslut

A) Ingående balans

Pargas stads ingående balans per 1.1.2019 kunde avstämmas mot föregående års fastställda bokslut och konstaterades således vara korrekt uppgjord.

B) Bokföringens substansgranskning och granskning av mervärdesskatt (stickprovsgranskning)

Inköpsreskontran

Revisionens mål var att med tillhjälp av adb-massaanalys analysera stadens inköpsreskontra och att härmed även utreda sakenligheten i utvalda verifikationer och transaktioner. På basen av analysen har närmare substansgranskning av valda transaktioner utförts.

Enligt vår mening har stadens inköpsreskontra handhäfts sakenligt.

Försäljningsreskontran

Revisionens mål var att med tillhjälp av adb analysera stadens försäljningsreskontra och utreda sakenligheten i utvalda verifikationer och transaktioner.

Granskningen har utförts som datorstödd massa-analys av stadens försäljningsreskontra under år 2019. Det granskade materialet och analysen finns elektroniskt dokumenterat i revisorns arbetspapper.

Av granskningen föranleds inga påpekanden.

C) Bokslutet

Bokslutet omfattar stadens balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt tablå över budgetutfall och verksamhetsberättelse. Till bokslutet hör även ett koncernbokslut som består av koncernbalansräkning, koncernresultaträkning, finansieringsanalys för koncernen och noter till dem.

Stadens och koncernens bokslut har upprättats enligt stadganden och bestämmelser om upprättande av bokslut och ger riktiga och tillräckliga uppgifter om räkenskapsperiodens verksamhet, ekonomi, ekonomiska utveckling och ekonomiska ansvar. Bokslutet bestyrks av vederbörliga saldobekräftelser.

Innehållsmässigt tål följande sakförhållanden noteras:

- a) Ett nedskrivningsbehov om 261 000 € gällande Pargas Vattens aktier existerar, men har inte beaktats i bokslutet 2019.
- b) Å andra sidan har en summa om 224 000 € som enligt vår mening borde ha bokats som intäkt i resultaträkningen (relaterat till markanvändningsavtal), bokats som minskande anskaffningsutgiften. "Felen" i fråga tar till väsentliga delar ut varandra, så resultatpåverkan av dessa är inte väsentlig i bokslutet 2019.
- c) Relaterat till ikraftvarande fullmäktigebeslut borde dagvattenavgifter ha fakturerats för år 2019 till ett belopp om ca 200 000 €, vilket inte gjorts p.g.a. att dessa fastslogs i december. Beredning av beslut för ett formellt avlyftande av summan vad gäller 2019 har enligt uppgift uppstartats.

Följande ändringar av teknisk karaktär har gjorts i det av styrelsen undertecknade bokslutet i samband med revisionen:

- a) I finansieringsanalysens budgetuppföljning på s. 146 korrigerades bägge budgetkolumner så att utgångsläget sammanfaller och baserar sig på den av fullmäktige godkända budgeten
- b) De externa borgensförbindelserna korrigerades så att slutsumman av dessa är 1 955 195 € lägre än i den version som styrelsen godkänt.

3. Grunderna för statsandelarna

Uppgifterna som givits om grunderna för och användningen av statsandelarna har konstaterats riktiga. I bokslutet bokförda statsandelar 2019 kunde enligt väsentlighetsprincipen avstämmas mot statsmaktens beslut.

4. Den interna kontrollen, riskhanteringen och koncernövervakningen

Stadsstyrelsen och stadsdirektören har i verksamhetsberättelsen redogjort för ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen samt koncernövervakningen på sätt som avses i bindande stadganden för uppgörande av bokslut och verksamhetsberättelse.

Inom ramen för den interna kontrollen, riskhanteringen och koncernövervakningen har vi granskat bl.a. följande delområden

- 1) Uppföljning av tidigare års påpekanden
- 2) Stadens och koncernens interna kontrollmiljö och styrning
- 3) Riskhantering, regelverk och direktiv samt deras tillämpning
- 4) Upphandlingsrutiner
- 5) Löneräkningskedjan
- 6) Inköpsreskontran
- 7) Övervakning av väsentliga inkomster, (analys av försäljningsreskontran samt granskning av faktureringskedjor)

Vederbörliga åtgärdsrekommendationer har gjorts / görs i behövlig utsträckning till de som granskats samt inom ramen för sammanfattande muntlig och skriftlig rapportering och föranleder ingen ytterligare rapportering i detta skede.

Konstateras att inom ramen för stadens egen interna kontroll uppdagades brister gällande förverkligandet av ett smärre investeringsprojekt. Enligt vår mening har inom förvaltningen vidtagits vederbörliga åtgärder med anledning av de uppdagade bristerna.

Pargas den 14.5.2020

BDO Audiator Ab, revisionsamfund

Krister Rehn, OFGR GR